

Wet maatschappelijke ondersteuning
- aanzet tot Het beleidsplan 2007 – 2010 -

Inhoud

- Hoofdstuk 1 Aanzet tot; concept**
- Hoofdstuk 2 Inleiding**
- Hoofdstuk 3 De gemeente Leudal**
- Hoofdstuk 4 Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang**
- Hoofdstuk 5 Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd**
- Hoofdstuk 6 Prestatieveld 3: Informatie & advies**
- Hoofdstuk 7 Prestatieveld 4: Mantelzorgers en vrijwillig(st)ers**
- Hoofdstuk 8 Prestatieveld 5: Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch of psychisch probleem of psychosociaal probleem**
- Hoofdstuk 9 Prestatieveld 6: Verlenen individuele voorzieningen**
- Hoofdstuk 10 Prestatieveld 7,8 & 9: Maatschappelijke opvang & vrouwenopvang, OGGZ & verslavingsbeleid**
- Hoofdstuk 11 Burgerparticipatie**
- Hoofdstuk 12 Financiën**
- Hoofdstuk 13 Beleidsevaluatie**
- Hoofdstuk 14 Samenhangen in beleidsterreinen**

1. Aanzet tot; concept

Het is de bedoeling dat de gemeente Leudal, net als alle andere gemeenten, dit jaar komt met een beleidsplan voor de Wmo. Daarover hierna meer.

Aan dit beleidsplan wordt gewerkt. Er is een ambtelijke werkgroep Wmo. Die bestaat uit Chantal Timmermans (aandachtstvelden 5 en 6 van de Wmo), Tiny Timmers (aandachtsveld 4), Michel Vogelaar (aandachtstvelden 2 en 7, 8 en 9) en Peter Vennekens (aandachtsveld 1 en 3 en coördinatie). Voor aandachtsveld 3 doen we ook een beroep op Peter Schroen en voor het communicatiebeleid op het Voorlichtingsteam. Op basis van het adagium: "Wat lokaal kan lokaal doen en wat (sub)regionaal handig of nodig is subregionaal doen" wordt ook samengewerkt: voor gezondheids- en jeugdbeleid bijvoorbeeld met Nederweert en Weert, voor de maatschappelijke opvang, verslaafdenzorg en OGGZ met de Regio Midden- en Noord-Limburg, op het terrein van WWZ met de andere Midden-Limburgse gemeenten, en zo voort.

Hierna volgt een concept, aanzet tot het Wmo-beleidsplan 2007 – 2010; het streepje staat voor: "tot". Dit concept is het resultaat tot nog toe van de werkzaamheden die moeten leiden tot het aanbieden van een besluitrijpe Wmo-beleidsnota na de zomervakantie. Dit concept biedt een blik op werk in uitvoering. Dit heeft het nadeel van het onaffe en onvolmaakte maar dit biedt ook de kans om mee in te vullen. Het is als bij de bouw: als je de bouw goed blijft volgen kan het gebeuren dat er eens een muurtje moet worden gesloopt of dat er een niet bedacht muurtje bij wordt geplaatst en wordt je aan het einde van de rit, bij de oplevering, niet geplaatst voor teleurstellingen.

2. Inleiding

1.1 De wet

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is per 1 januari 2007 in werking getreden. Met de komst van de Wmo zijn de Welzijnswet en Wet voorzieningen gehandicapten verdwenen. In de Wmo zijn ook de ondersteunende voorzieningen opgenomen uit de Awbz; in eerste aanleg gaat het om huishoudelijke verzorging en verschillende subsidieregelingen uit het Algemene Fonds Bijzondere Ziektekosten. Dit of een volgend kabinet moet nog bepalen of ondersteunende en activerende begeleiding aan dit rijtje worden toegevoegd.* Voorts maakt de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) deel uit van de Wmo.

* De Awbz beperkt zich dan in de toekomst tot de zwaardere vorm van zorg (en verpleging).

1.2 De kern

De Wmo gaat over MEEDOEN.

Het doel van de Wmo is dat iedereen kan deelnemen aan de samenleving.

"Iedereen" betekent:

- ongeacht ouderdom
- ongeacht een handicap

- ongeacht of men veel of weinig geld heeft
- ongeacht of met zwaar opgeleid is of juist niet
- ongeacht 'moeilijkheden thuis'

De Wmo wil mensen in staat stellen zichzelf beter te redden.

Uitgangspunten zijn:

- dat burgers zelf verantwoordelijk zijn voor hun leven en welzijn
- en dat zij zoveel mogelijk voor elkaar zorgen.

Lukt dat niet (meer)? Dan kunnen zij via de Wmo terecht bij de gemeente voor toegankelijke voorzieningen en ondersteuning: het compensatiebeginsel.

1.3 Het compensatiebeginsel

De Wmo bepaalt dat de gemeente de plicht heeft oplossingen te bieden aan burgers met een beperking. Het gaat dan om het treffen van voorzieningen die deze mensen in staat stellen:

- een huishouden te voeren
- zich te verplaatsen in en om de woning
- zich lokaal te verplaatsen met een vervoermiddel
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

1.4 De aandachtsvelden

De Wmo kent negen aandachtsvelden, prestatievelden, voor beleid:

- prestatieveld 1: bevorderen van de leefbaarheid en sociale samenhang
- prestatieveld 2: jeugd met problemen bij het opgroeien en ondersteunen van ouders met problemen bij het opvoeden
- prestatieveld 3: informatie, advies en klantenondersteuning
- prestatieveld 4: ondersteunen van mantelzorg(st)ers en vrijwillig(st)ers
- prestatieveld 5: bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem
- prestatieveld 6: verlenen individuele voorzieningen aan mensen met een beperking ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of deelname aan het maatschappelijke verkeer
- prestatieveld 7: maatschappelijke opvang (zoals vrouwenopvang) en bestrijding van huiselijk geweld
- prestatieveld 8: OGGZ
- prestatieveld 9: ambulante verslavingszorg

1.5 Beleid

De gemeente is verplicht om een beleidsplan op te stellen voor (maximaal) vier jaren.

Omdat het handig is de beleidsperiode samen te laten vallen met de zittingsperiode van de raad is ervoor gekozen het eerste Wmo-beleidsplan op te stellen voor de periode 2007 – 2010.

Het beleidsplan zal in eerste aanzet globaal van opzet zijn. In de komende jaren zal nadere invulling aan de inhoud worden gegeven. Gestreefd wordt naar voortschrijdende planning (aanscherping en bijstelling per jaar).

Deze keuze heeft te maken met de omvang van de Wmo en met het feit dat de gemeente Leudal pas per 1 januari 2007 bestaat.

Het beleid zal in het begin ook zoveel als mogelijk is, aansluiten op bestaand beleid (harmonisatie en modernisering) of op deelbeleid dat ontwikkeld wordt (bijvoorbeeld jeugdbeleid en preventief volksgezondheidsbeleid).

Een van de uitgangspunten bij het (formuleren en uitvoeren van) beleid is: lokaal wat lokaal kan en (sub)regionaal waar (sub)regionaal noodzakelijk of zinvol is; historische belasting mag daarbij geen rol spelen en dit wordt ook expliciet uitgesproken. Er is een onmiskenbare relatie met de discussie over inhoud regiofonds (sociale component naast werken, wonen en technische infrastructuur).

Een ander uitgangspunt zal zijn: de Wmo nodigt uit tot een brede aanpak. Alleen al bij prestatieveld 1, de leefbaarheid, gaat het om heel veel zaken: veiligheid, welzijn, schone leefomgeving etcetera (zie ook hierna). Veel hangt inderdaad met veel samen en het is ook noodzakelijk dat de gemeente zorgt voor integraal beleid. Bij de planning en uitvoering van Wmo-beleid zal gezocht worden naar zo concreet mogelijke beleids- en programmapunten met als insteek “werken, welzijn en zorg”. En er zal uiteraard aandacht zijn voor de samenhang met beleid op het terrein van, bijvoorbeeld, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en openbare veiligheid.

Centrale dossiers zijn:

- WWZ
- Accommodatiebeleid
- Jeugdbeleid (integraal)
- Volksgezondheidsbeleid
- Sportbeleid
- Cultuurbeleid (inclusief beleid op het terrein van creatieve vorming en bibliotheekwerk)
- Subsidiebeleid
- Monitoren huishoudelijke verzorging; kwaliteitsbeheer
- Beleid op het terrein van mantelzorg en vrijwillig(st)ersbeleid
- Stimulering dorpsraden

Omdat de Wmo gaat over Meedoen, spreekt het voor zich dat het beleid Wmo-beleid samen met de burgers wordt geformuleerd en dat de burgers ook nauw worden betrokken bij de concrete uitvoering van het beleid.

De gemeente is niet alleen verplicht om een beleidsplan op te stellen, maar moet ook de prestaties van het beleid meten en publiceren.

Visie op de rol van de gemeente

De raad voor Maatschappelijke ontwikkeling heeft drie scenario's ontwikkeld:

- De gemeente is verantwoordelijk, regisseert, bepaalt, stuurt, financiert.
- De burgers zijn mans/vrouws genoeg om hun/haar leven zelf te sturen en de gemeente beperkt zich tot het regelen van basisvoorzieningen voor iedereen.
- De burger in zijn netwerk met een gemeente die alleen faciliteert en burgerinitiatieven met elkaar verbindt; belangrijke rol voor het maatschappelijke middenveld.

Zie ook schema in bijlage 1.

Tijdens een workshop van raads- en aspirant commissieleden op 27 maart en 22 mei 2007, waaraan ook de vakwethouders en vakambtenaren deelnamen, kwam naar voren dat op de vraag welk scenario de overhand zou moeten hebben geen eenduidig antwoord kan gegeven worden. Het antwoord zal van situatie tot situatie anders moeten luiden en bijvoorbeeld afhankelijk zijn van de mate van zelfredzaamheid van de burger* of de capaciteit en kwaliteit van het maatschappelijke middenveld of de ambtelijke organisatie. Primair blijft dat mensen die ondersteuning behoeven, die ondersteuning ook krijgen en dit op een behoorlijk niveau*.

* "Meedoen? Als je, bijvoorbeeld, geen brood op de plank hebt, kan je niet meedoen!"

In vervolg op het bovenstaande geldt nog het navolgende uitgangspunt:

De gemeente en de professionele instellingen hebben ieder haar eigen rol en verantwoordelijkheid; rolonduidelijkheid, rolvermenging en rolvervaging moet bestreden worden (wat een breuk, soms, kan inhouden met in het verleden in fusiegemeenten gegroeide praktijken); de gemeente is primair regisseuse en inkoopster; waar nodig is de gemeente actiever: taken oppakken, stimuleren. Analoog geldt ook dat de gemeente en de organisaties van klanten en vrijwillig(s)erswerk ieder haar eigen verantwoordelijkheden kennen.

De relatie tussen de gemeente en professionele welzijnsinstellingen moet ook in die zin helder worden dat de situatie waarin de gemeente een "vanzelfsprekende" 1 op 1 relatie heeft met bepaalde instellingen (Stichting Welzijn, Kreatio) op de schop moet; meer marktwerking.

1.6 Korte inhoudsopgave

Na deze inleiding zal in deze nota een kort beeld geschetst worden van de gemeente Leudal.

Vervolgens zal nader ingegaan worden op alle prestatievelden. De wijze waarop de bevolking in al haar geldingen bij de Wmo betrokken wordt komt aan de orde en er volgt een middelenparagraaf.

3. De gemeente Leudal

In een bijlage bij deze nota staan cijfers over de samenstelling van de bevolking, het verenigingsleven, het voorzieningenniveau die een bepaald beeld geven van Leudal.

Tijdens de workshop van raads- en aspirant commissieleden op 27 maart en 22 mei 2007 kwam het volgende beeld van Leudal naar voren (zie ook bijlage 2):

In de zestien kernen van Leudal is sprake van veel gemeenschapszin, sociale cohesie. De burgers zijn op elkaar betrokken, helpen elkaar als het nodig is en doen vaak actief mee met het verenigingsleven. Er is sociale controle maar die sociale controle benauwt in het algemeen niet; mensen die “anders zijn”, zich “anders” gedragen, worden niet uitgestoten. Dit beeld geldt overigens niet in dezelfde mate voor alle zestien kernen.

Als het gaat om de leefbaarheid dan zijn er ook bedreigingen. Ook in Leudal staan ondanks de gemeenschapszin, sociale cohesie en sociale controle mensen aan de zijlijn, krijgt niet iedereen de steun die wellicht nodig is. Bovendien is het de vraag in hoeverre het veel geroemde verenigingsleven en vrijwillig(st)erswerk op hetzelfde niveau blijven als nu. Vrijwillig(st)erswerk staat onder druk. En er is gecompliceerde wet- en regelgeving waarmee en vrijwillig(st)ers en verenigingen te maken hebben. En mantelzorg(st)ers hebben het vaak moeilijk, terwijl zorgaanbod niet altijd adequaat is (logge organisaties, geen ketenafspraken, te weinig vraaggericht).

Ook het welzijnsactiviteitsaanbod is niet steeds toegesneden op de diverse groepen in de samenleving (bijvoorbeeld: jeugd).

De vier kernwaarden van de gemeente Leudal zijn: natuur, platteland/landelijk, leefbaarheid en energiek/vooruitstrevend; in ieder geval “leefbaarheid” en energiek/vooruitstrevend” passen ook bij het te voeren Wmo-beleid, Wmo-beleid dat over meer gaat dan “zorg”. Niet ontkend kan echter worden dat in de gemeenschappen die Leudal vormen een neiging tot conservatisme bestaat.

In het (Wmo-)beleid van de gemeente Leudal zal met de sterke kanten en de bedreigingen rekening gehouden moeten worden.

4. Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang.

Leefbaar gaat over:

- veiligheid in en om de woning en in het alle dorpen
- een schone woonomgeving
- goede voorzieningen om elkaar te ontmoeten, zoals gemeenschapshuizen, dorpshuizen, het parochiezaaltje, het café
- goede voorzieningen om jeugdactiviteiten te houden en dan gaat het niet alleen om een jeugdhuis, maar ook om speelhoeken en speeltuinen

- goede voorzieningen voor sportactiviteiten, zoals voetbalvelden, de handboogaccommodatie, tennisvelden, ruitersportaccommodatie, een fitnesscentrum en een sportzaal of –hal
- actieve buurtverenigingen, sportverenigingen en een actieve seniorenvereniging, jeugdvereniging, Zonnebloem, EHBO, fanfare, schutterij en dorpsraden
- goed onderwijs en onderwijsvoorzieningen
- goede professionele hulp van het Maatschappelijk Werk, de GGD, de GGZ of het RIAGG, CAD, Jeugdzorg, ambulante jongerenwerk etcetera
- goed openbaar vervoer
- voldoende winkels, zeker voor de eerste levensbehoeften
- invloed op wat er om je heen allemaal gebeurt
- vormgeving aan een samenleving met een grote verscheidenheid aan mensen, achtergronden, culturen, mogelijkheden – “diversiteitsinclusieve samenleving”

En in beleid en uitvoering staat de gemeente, maar staan ook de burgers, voor vragen als:

- Hoe behoud je en, waar nodig, hoe vergroot je als gemeente, als burgers, de leefbaarheid in de wijk of in het dorp?
- Wat kun je doen aan sociale cohesie? En hoe kunnen burgers (de civil society) hieraan een bijdrage leveren?
- Hoe stem je vraag en aanbod op elkaar af

Relaties met: lokaal sociaal beleid, opstellen lokaal sociaal structuurplan, accommodatiebeleid, subsidiebeleid, sport/BOS, onderwijsbeleid.

Accommodatiebeleid zal de eerstkomende jaren een der grootste aandachtspunten zijn. Bij accommodaties gaat het meer dan om “gebouwen”.

Uitgangspunt daarbij: de gemeente schept randvoorwaarden, de gebruikers zorgen voor beheer en onderhoud; discussie moet mogelijk zijn over de vraag wat basisvoorzieningen zijn (dorpshuis, jeugdaccommodatie, sportaccommodatie) en over het principe: in Leudal niet steeds: meer van hetzelfde, maar minder van hetzelfde en meer variatie; een en ander binnen de context van een landelijke gemeente.

Een van de andere beleidsnota's waaraan gewerkt wordt is een nota cultuurbeleid. Cultuur is een sociologisch begrip en staat voor waarden (wat vinden we goed en slecht), normen (wat doen we wel en niet) en instituties. In relatie hiermee is het goed om nog eens te wijzen op wat wij zo-even benoemen: ‘Vormgeving aan een samenleving met een grote verscheidenheid aan mensen, achtergronden, culturen, mogelijkheden – “diversiteitsinclusieve samenleving”’ als aspect van de leefbaarheid.

Cultuur kan ook worden gezien in de combinatie van “kunst en cultuur”. Beide betekenissen hebben met elkaar te maken en dit zal ook een van de invalshoeken zijn van die nota.

In de nota zal ook onder meer worden stilgestaan bij – in willekeurige volgorde - de ontwikkeling (in regionaal verband!) van het bibliotheekwerk, de kunstzinnige vorming binnen en buiten het onderwijs,

de voor kunst en cultuur benodigde accommodaties (poppodium, oefenruimtes, de heemkundekamers en zo meer), het subsidiebeleid jegens muziekgezelschappen, schutterijen, evenementen etcetera, het samenspel tussen overheid en bevolkingsinitiatieven (zoals in Heythuysen de Stichting Kunst & Cultuur).

Er komt een nota sportbeleid.

Gewerkt zal worden aan integratie van het WWZ-beleid met het Wmo-beleid.

5. Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd

Het gaat met onze jeugd best goed. Soms is dat verbazingwekkend. Jongeren groeien op en dat maakt hen kwetsbaar. De omgeving waarin jongeren opgroeien en experimenteren is bepaald niet altijd even veilig. En er zijn ook nogal wat verleidingen die op de loer liggen.

Met een aantal jongeren gaat het minder goed. Sommige jongeren hebben een groter risico op een ontwikkelingsachterstand of uitval. Ze gaan niet meer naar school of komen terecht in het criminele circuit.

Zaak is het voor ons allen om te bereiken dat jongeren goed opgroeien en te voorkomen dat zij problemen krijgen waarin zij vastlopen

Bij beleid en uitvoering staat het versterken en onderhouden van een structuur centraal om inwoners (jongeren en ouders) te ondersteunen en te begeleiden. De gemeente heeft de volgende doelstellingen:

- Onze jongeren zijn goed voorbereid om deel te nemen aan de samenleving.
- We bevorderen leer- en ontwikkelingsmogelijkheden bij kinderen met (dreigende) onderwijsachterstanden.
- We creëren randvoorwaarden waardoor onze jongeren hun en haar talenten en vaardigheden kunnen ontplooien.
- We bevorderen de samenwerking tussen scholen en sociaal maatschappelijke instellingen.
- We bevorderen een actieve en passieve sportbeoefening in de vorm van BOS-projecten.

Hierbij geldt dus dat voorkomen meestal beter is dan genezen.

Hoe kunnen de gemeente en professionele instellingen, maar ook de ouders en jongeren zelf, invulling geven aan het preventieve jeugdbeleid met die doelstellingen in de gemeente?

Aspecten van dit jeugdbeleid zijn dan: jeugdzorg, jeugdwelzijn, jeugdgezondheidszorg, onderwijs en aspecten van prestatieveld 1.

Een specifiek aandachtspunt zal zijn het voorkomen van extreem en radicaal gedrag onder jongeren (zie nota: Extreem en radicaal gedrag van jongerengroepen In Limburg van het IVA in Tilburg).

Rekening houdend met het adagium: lokaal wat lokaal kan en (sub)regionaal waar (sub)regionaal noodzakelijk of zinvol is, wordt met Weert en Nederweert preventief jeugdbeleid ontwikkeld en aspecten van het preventieve gezondheidsbeleid op elkaar afgestemd. Er komt een gezondheidsplan 2008-2012. Bij de uitvoering zullen diverse partijen betrokken zijn, zoals de GGD en SPOLT.

Ook komt er een nota onderwijsbeleid.

6. Prestatieveld 3: Informatie & Advies

De vraag is: hoe kun je als gemeente de cliëntondersteuning vormgeven in het kader van de Wmo? Het antwoord is: de gemeente geeft alle inwoners informatie en advies over de hulp en ondersteuning die ze kunnen krijgen. Er moet vanaf januari 2007 een loket zijn waar mensen terecht kunnen voor informatie en advies. Dit loket is nu nog gevestigd bij de sociale dienst of beter, het team Werk, inkomen en zorg, Dorpsstraat 51a, Heythuysen. Voor vragen over subsidies en dergelijke kan men terecht bij het team Welzijn in het gemeentehuis.

Daarnaast is het mogelijk om te bellen en te mailen.

En over enige tijd kunnen klanten ook hun of haar aanvragen via de computer doen.

Behalve voor informatie kan de klant ook voor advies en dus ook hulp bij keuzes terecht bij het Wmo-loket.

Het gaat tot dusver om een tamelijk rudimentaire vorm van Wmo-loket.

Tegelijkertijd wordt gewerkt aan de invoering van het WWZ-loket. WWZ staat voor een programma voor met name mensen met een beperking en senioren gericht op integrale aanpak van Wonen, Welzijn en Zorg.

Het is de bedoeling dat de gemeenteraden in Midden-Limburg medio dit jaar een besluit nemen over dit WWZ-loket. Het WWZ-loket zal dan toegroeien naar een volwaardig Wmo-loket dat onder andere ook gekoppeld wordt aan het gemeentelijke front office.

Op een rijtje:

a) Waarvoor kunnen de inwo(o)n(st)ers van Leudal bij het Wmo-loket terecht?

De inwoners van Leudal kunnen op het terrein van de Wmo de volgende hulp krijgen:

- informatie over producten en diensten;
- advies en beperkte ondersteuning;
- individuele voorzieningen voor mensen met beperkingen en hulp bij het huishouden;
- doorverwijzing naar organisaties.

b) Wat doet de gemeente?

De gemeente vervult de regierol bij de ontwikkeling van het loket. Dat betekent concreet dat zij:

- initiatiefneemster is. Ze is verantwoordelijk voor het ontwerp van het toekomstig loket.
- bepaalt welke partners een plaats binnen het loket krijgen;

- heldere afspraken maakt met de verschillende partners over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- ruimte biedt voor externe organisaties om spreekuren te houden;
- weet welke positie zij in de verschillende dienstverleningsketens inneemt en wat dat voor eisen stelt aan haar optreden jegens eindgebruik(st)ers en partners;
- haar partners kent en beschikt over instrumenten om samen met onze partners de publieke dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen te realiseren;
- duidelijke eisen stelt aan beleid en regelgeving om goede regelgeving en ketensamenwerking tot stand te kunnen brengen;
- goede condities schept voor het functioneren van het loket.

7. Prestatieveld 4: Mantelzorgers & Vrijwillig(st)ers

Burgers zijn verantwoordelijk voor hun/haar eigen situatie. Burgers zijn ook verantwoordelijk voor elkaar. Dat zijn twee belangrijke uitgangspunten van de Wmo.

Bovendien moeten de nog steeds stijgende kosten voor zorg beheers- en betaalbaar blijven.

Mantelzorg en vrijwillig(st)erswerk nemen een belangrijke plaats in in het Wmo-beleid.

Het belangrijkste verschil tussen mantelzorg en vrijwillig(st)erswerk is: voor mantelzorg kies je niet, het overkomt je. Bij vrijwillig(st)erswerk gaat het in beginsel wel om een vrije keuze*.

*Vrijwillig(st)erswerk kan ook in het kader van het sociale uitkeringsbeleid worden opgelegd en is dan dus minder "vrijwillig"; wij zijn niet voor het opleggen van een dergelijke plicht; wel willen wij vrijwillig(st)erswerk door mensen in een uitkering stimuleren; wij hebben de ervaring dat de nodige mensen met een uitkering graag gebruik maakt van de aangeboden mogelijkheden vrijwillig(st)erswerk te doen. In het kader van de uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) zetten wij ook een premie op vrijwillig(st)erswerk.

Dat 75% van de zorg aan huis bestaat uit mantelzorg geeft de betekenis van deze zorg goed weer. Voor 20% bestaat de zorg aan huis uit professionele hulp. De resterende hulp wordt geboden door vrijwillig(st)ers. Zonder mantelzorg(st)ers zou de zorg- en ondersteuningsvraag enorm stijgen. De inzet van mantelzorg(st)ers is mede daarom van groot belang. Op dit terrein zijn ook ontwikkelingen aan de gang. Op landelijk niveau wordt gewerkt aan een regeling om mantelzorg(st)ers te belonen. Maar het is ook zaak heel concreet lokaal beleid te voeren.

De gemeente is verantwoordelijk voor de ondersteuning van mantelzorg(st)ers en het stimuleren van het vrijwillig(st)erswerk.

Die verantwoordelijkheid krijgt nu vooral gestalte in de vorm van subsidies:

- subsidies aan allerhande verenigingen, waaronder de Zonnebloem (voormalige gemeenten Heythuysen en Hunsel), de seniorenverenigingen
- subsidies voor steunpunten vrijwillig(st)erswerk bij Stichting Welzijn en Punt Welzijn

- subsidies voor overige professionele ondersteuning van ouderenwerk en opvang vluchtelingen (Stichting Welzijn en Stichting Vluchtelingenwerk regio Weert)
- subsidie sportondersteuning (Punt Welzijn en BOS-project)
- subsidie coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (was tot 1 januari 2007 een Awbz-aangelegenheid)

Er komt een beleidsnotitie mantelzorg en vrijwillig(st)erswerk. In onderzoek is een collectieve verzekering voor vrijwillig(st)ers. Ook wordt gedacht aan het stimuleren van klussendiensten en dergelijke. Belangrijk is over de vormgeving van het vrijwillig(st)ers- en mantelzorgbeleid met de vrijwillig(st)ers(organisaties) en (organisaties van) mantelzorg(st)ers in gesprek te gaan.

8. Prestatieveld 5: Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch of psychisch probleem of psychosociaal probleem

Doelstellingen zijn:

- Herstel en behoud van het maatschappelijk functioneren van individuele personen en groepen.
- Realisatie van een geheel van zorgvoorzieningen voor inwoners met een beperking. Deze voorzieningen zijn afgestemd op de individuele behoeften en beperkingen.
- Ondersteuning van verenigingen, waaronder sportverenigingen, bij omgaan met vrijwillig(st)ers en omgaan met en activiteiten voor verschillende doelgroepen, zoals ouderen, gehandicapten en mensen met een psychische kwetsbaarheid.
- Stimuleren van vormen van lotgenotencontact.
- Stimuleren en faciliteren van cliëntgestuurde projecten.
- Bevorderen dat mensen met een uitkering weer aan het werk komen. Dit doen we met activering, reïntegratietrajecten en scholing.
- Ontwikkeling van woonservicevoorzieningen zodat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.
- Aanbod van sociale werkgelegenheid voor personen die daarop zijn aangewezen.
- Uitvoering gemeentelijk armoedebeleid.

9. Prestatieveld 6: Verlenen individuele voorzieningen

Het uitgangspunt is dat mensen met een handicap zo lang mogelijk zelfstandig moeten kunnen blijven functioneren en wonen. Daarvoor waren er al de woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen. Bij de invoering van de Wmo is daar bij gekomen dat de gemeente mensen die hulp bij het huishouden nodig hebben, dat ook gaat bieden.

De gemeente stelt zich ten doel aan alle inwo(o)n(st)ers die zichzelf niet meer zonder meer kunnen redden door hun/haar beperking, voorzieningen te verstrekken die bijdragen aan hun/haar zelfredzaamheid en aan hun/haar deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Dit gaat over het compensatiebeginsel waarover in de inleiding is geschreven: de voorzieningen worden verstrekt ter compensatie van ontbrekende capaciteiten, vaardigheden of mogelijkheden van fysieke of van mentale aard. Het gaat om technische en/of organisatorische maatregelen en middelen. Het uitgangspunt is de vraag/behoefte van de cliënt. Zo nodig wordt de vraag van de cliënt met ondersteuning uitgediept en verhelderd.

Het is onze bedoeling zoveel mogelijk door middel van collectieve arrangementen te voorzien in de individuele behoeften van mensen. Daarbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan groepsvervoer, dagbesteding, maaltijdverzorging, klussendienst en alarmering. Waar mogelijk wordt een beroep gedaan op de inzet van vrijwillig(st)ers en mantelzorg(st)ers.

Bij het realiseren van collectieve arrangementen kan intergemeentelijke samenwerking nuttig zijn.

Voorts werken wij toe naar de situatie dat goede voorzieningen op tijd beschikbaar zullen zijn voor onze klanten; dit kan onder meer bereikt worden door het indicatie- en toewijzingstraject kort te houden. Onze aanpak zal laagdrempelig moeten zijn, pragmatisch en met zo weinig mogelijk bureaucratie. Eenvoudige voorzieningen moeten op een eenvoudige manier worden verstrekt. Bij ingewikkelde zaken komt uiteraard meer kijken. Wij willen naar de toekomst toe zo veel mogelijk voorzieningen zelf indiceren.

De activiteiten van de gemeente op het gebied van voorzieningen zullen vooralsnog niet veel veranderingen ondergaan. Wij willen wat wij de afgelopen jaren hebben gerealiseerd in het kader van de Wvg zoveel mogelijk in stand houden. Wij willen bovendien niet dat de mensen die gebruik maken van voorzieningen en vaak extra kwetsbaar zijn de draad niet kwijt raken; zij hebben al te maken met veel veranderingen en willen hen zo min mogelijk belasten met systeemveranderingen.

Op de wat langere termijn zullen geleidelijke aanpassingen nodig zijn om het systeem toekomstbestendig te maken. Wij voorzien dat door de vergrijzing en de extramuralisering het beroep op voorzieningen en op ondersteuning in het huishouden toeneemt. De vraag naar voorzieningen en hulp zou wel eens harder kunnen groeien dan het budget waarover de gemeente beschikt. Samen met organisaties en instellingen van belanghebbenden en betrokkenen, zowel van de kant van de cliënten als van de kant van de leveranciers en de zorgaanbieders, willen wij nagaan wat de mogelijkheden zijn om te komen tot kostenbesparing en tot doelmatigheidswinst. Wij hebben in deze sfeer hoge verwachtingen van het verminderen van bureaucratie en het versterken van innovatieve oplossingen waarbij burgers ook zorgen voor elkaar.

Het navolgende zij nog aangetekend:

In 2005 en 2006 is vooral aandacht uitgegaan naar de overgang van de zorg voor huishoudelijke zorg naar de gemeenten. Ook de inbedding van het WVG-beleid in de Wmo heeft de nodige tijd gekost, met name waar het gaat om de invoering van de Regiotaxi. Een aantal gemeenten in het Midden- en Noord-Limburgse hebben gezamenlijk het bestek opgesteld voor en de aanbesteding gedaan van de

huishoudelijke zorg. Daarbij is niet de laagste prijs maar de kwaliteit uitgangspunt geweest. Dit maakt het mogelijk dat ook voor de eerste categorie huishoudelijke zorg ruimte is voor, waar nodig, hulp door meer dan alfahelp(st)ers. In het Leudal is het daarmee in beginsel beter geregeld dan in enkele andere gemeenten in de regio. Er zijn op dit moment geen signalen over ontevreden klanten.

De Regiotaxi had een slechte start; dat gold trouwens voor het gehele busvervoer in de provincie. Inmiddels zijn heel veel klachten verholpen.

Tegen de achtergrond van deze geschiedenis zullen wij er alert op zijn dat de geboden voorzieningen van goede kwaliteit blijven.

De toets op kwaliteit van voorzieningen heeft overigens twee aspecten.

Aan de ene kant gaat het om gebruik(st)erskwaliteit. Aan de andere kant dient gekeken te worden naar de organisatorische, technische en financiële kwaliteit.

Die twee aspecten kunnen op gespannen voet met elkaar staan.

Wij streven naar de goedkoopste adequate oplossing; daarbij wordt, uiteraard binnen redelijke grenzen, rekening gehouden met de wensen van de cliënt.

10. Prestatieveld 7,8 & 9: Maatschappelijke opvang & vrouwenopvang, OGGZ & verslavingsbeleid

Bij kwetsbare burgers gaat het niet alleen om ouderen en gehandicapten. Ook dak- en thuislozen en verslaafden en anderen willen 'meedoen' aan onze samenleving*.

- Het gaat hierbij allereerst om maatschappelijke opvang Dit zijn activiteiten waarbij we tijdelijk onderdak, eerste opvang, begeleiding, informatie of advies bieden. Dit bieden we aan personen die, al dan niet gedwongen, niet meer thuis kunnen wonen. Ook zijn zij niet in staat zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
- Het gaat voorts om zorg voor mensen met een verslaving. Zij blijven daarbij zo veel mogelijk in hun eigen woon- en werkomgeving. Er is hulpverlening gericht op verslavingsproblemen. Daarnaast is er aandacht voor het voorkomen van verslaving(sproblemen). Veroorzaken mensen overlast voor hun verslaving? Dan onderneemt de gemeente activiteiten om dit te bestrijden.
- Ten slotte gaat het om openbare geestelijke gezondheidszorg. De bedoeling is dat kwetsbare personen en mensen met psychische problemen goed gecoördineerde integrale zorg en begeleiding krijgen en geen ernstige overlast veroorzaken. De samenleving is complexer geworden, meer mensen dreigen buiten de boot te vallen en steeds dienen zich weer nieuwe problemen en doelgroepen aan. De OGGz draait om ongevraagde bemoeienis met kwetsbare mensen die kampen met meervoudige problemen, waaronder meestal psychische en verslavingsproblemen. Deze mensen zijn onvoldoende zelfredzaam en vragen meestal niet duidelijk om hulp. De OGGZ staat, kortom, voor het voorkomen van erger, uitval en terugval. Begeleiding is de centrale kerntaak. Wat houdt dit in? Heel kort komt het erop neer dat mensen ertoe worden gebracht zorg te accepteren om zo de kwaliteit van hun/haar leven te verbeteren.
- In deze zal op regionaal niveau worden samengewerkt.

*Zie het document: GGZ-ZORGVRA(A)G(ST)ERS IN BEWEGING – bijlage 4.

Op dit beleidsterrein is er een nauwe relatie met (onder andere) Wet collectieve preventie volksgezondheid / het gezondheidsbeleid

11. Burgerparticipatie

Wmo-beleid is in essentie een beleid gericht op: meedoen van de burgers. Een Wmo-beleidsplan wordt dan ook interactief opgesteld. In open bijeenkomsten met relevante partijen: zorgaanbieders, het verenigingsleven, dorpsraden, cliënten(organisaties), de jeugd, de senioren en zo voorts. Het beleid zal interactiever worden naarmate het gaat over concretere aangelegenheden.

Gestreefd wordt naar de oprichting van een sportraad en een culturele raad. De stimulering van de jeugdparticipatie krijgt bijzondere aandacht.

De Wmo-raad en Wmo-klankbordgroep vormen de basis van de burgerparticipatie. Gestreefd wordt naar het op elkaar afstemmen van het werk van de Wmo-raad en –klankbordgroep aan de ene kant, en de Stichting Wonen Leudal en de WWZ-werkgroep aan de andere kant.

Interactief beleid vooronderstelt goede communicatie en een aspect van communicatie is informatievoorziening.

Er komt een notitie inzake communicatiebeleid. Dit aspect raakt ook prestatieveld 3.

12. Financiën

Nog nader uit te werken, maar de volgende gegevens geven wel een beeld:

a) Voor 2006 hebben de gemeenten Haelen, Heythuysen, Hunsel en Roggel en Neer samen de volgende bedragen begroot (vertaling van de toenmalige beleidsterreinen naar de Wmo-prestatievelden; het betreft overigens een raming want de begrote bedragen zijn niet zonder meer en/of volledig te rangschikken onder de Wmo-prestatievelden):

1. Leefbaarheid	€ 5.950.764,00
<i>Onder andere openbaar bibliotheekwerk, muziekscholen en creativiteitscentra, sportaccommodaties en sportsubsidies, kunst, oudheidkunde, musea, openbaar groen en openluchtrecreatie, overige recreatieve voorzieningen, gemeenschaps- en dorpshuizen</i>	
2. Preventief jeugdbeleid	€ 1.831.502,00
<i>Onder andere spraakonderwijs, gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid, onderwijsbegeleidingsdienst, jeugdhuisen, jeugd- en jongerenwerk,</i>	

kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, schoollogopedie, jeugdgezondheidszorg

3. Informatie en advies

€ 309.632,00

Onder andere algemeen maatschappelijk werk, welzijnswerk, website, folders

4. Vrijwillig(st)ersbeleid

€ 25.174,00

Onder andere vrijwillig(st)erswerk

5. Algemene voorzieningen

€ 425.696,00

Onder andere Stichting Welzijn, subsidies diverse instellingen, woonzorgcomplexen, dagopvang gehandicapten, vervoersvoorzieningen

6. Specifieke voorzieningen

€ 1.772.634,00

Onder andere indicatiecommissie, voorzieningen gehandicapten

7,8,9. Maatschappelijke opvang

€ 42.833,00

Onder andere: zorgwekkende zorgmijders, MOV

Totaal

€ 10.358.235,00

b. Voor de "Zorg"-kant is de volgende opstelling gemaakt:

WMO 2007

uitgaven			Inkomsten	
WVG	woningaanpassingen vervoersvoorzieningen	zie 4 afz. begrotingen	AU rijksbijdrage gemeentefonds, componenten welzijnswet en WVG (cluster maatschappelijke zorg)	
	subtotaal WVG	pm	pm	
Huish.zorg	zorg in natura cat. 1	1.507.294	Rijksbijdrage huish. zorg in natura	2.054.893
	zorg in natura cat. 2	897.709	eigen bijdrage	412.078
	onvoorzien	<u>61.968</u>	Rijksbijdrage PGB	<u>192.971</u>
		2.466.971		
	Persoonsgebonden budget (PGB)	<u>192.971</u>		
	subtotaal huish. Zorg	2.659.942		2.659.942
Uitvoeringskosten				
	Centraal Indicatie kantoor (CIZ):			
	Hulp bij huishouding	72.440	Rijksbijdrage uitvoeringskosten	111.495
	Woonvoorz., rolstoelen en vervoervoorz.	57.270		
	gehandicaptenparkeerkaarten	7.310		
	selectie	1.650		
	synergiekorting	24.700-		
	btw CIZ	<u>21.654</u>		
		135.624		
	PGB zorgkantoor	2.500		
	WMO-raad	7.500		
	formatie-uitbreiding (0,6 fte S8)	28.132		
	klanttevredenheidsonderzoek			
		pm		

Automatisering: werkplek		pm		
applicatiebeheer	2.233			
jaarlijkse software kosten (excl. BTW!)	<u>17.700</u>			
	19.933			
subtotaal uitvoeringskosten		193.689	subtotaal WMO budget	111.495
Awbz-voorzieningen			Overige Rijksbijdragen WMO:	
diensten bij wonen met zorg	5.144		diensten bij wonen met zorg	5.144
coord. vrijwillige thuis en mantelzorg	15.571		coord. vrijwillige thuis en mantelzorg	15.571
vorming, training en advies	2.024		vorming, training en advies	2.024
vernieuwing collectieve preventie GGZ	18.531		collectieve preventie GGZ	18.531
extra kosten ivm Proteion Horn	<u>25.050</u>		besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	<u>25.050</u>
		66.320		66.320

12. Beleidsevaluatie

De gemeente Leudal neemt deel aan de benchmark Wmo van SGBO. Dit op de navolgende terreinen:

- Wmo algemeen
- Algemene en individuele voorzieningen
- Hulp bij de huishouding
- Mantelzorg en vrijwillig(st)erswerk
- Preventief jeugdbeleid
- Huiselijk geweld
- Klantentevredenheidsonderzoek

13. Samenhangen in beleidsterreinen

Het dossier Wmo heeft relaties met tal van beleidsterreinen en met name ook met de dossiers/opgaven voor Leudal terzake van:

1. Volksgezondheid – algemeen, zie onder andere de Wmo-taakvelden 1, 3, 7, 8 en 9
2. Jeugdbeleid, inclusief onderwijsbeleid
3. Vormgeving beleid gericht op zo groot mogelijke participatie van de burgers bij de opgave de leefbaarheid in de gemeenschappen te handhaven en zo nodig te bevorderen; inclusief beleid gericht op behoud en stimuleren van vrijwillig(st)erswerk en mantelzorg
4. Accommodatiebeleid (harmonisatie en modernisering)
5. Subsidiebeleid (harmonisatie en modernisering)
6. Wwz – Wmo-taakvelden 1, 3, 5 en 6, heel specifiek -. De vraagstelling ook: wat te doen met het dossier Wwz na 2007 (afloop provinciale subsidies)
7. Het ROV-beleid en heel specifiek daarbij het volkshuisvestingsbeleid
8. Het openbare-orde en –veiligheidsbeleid (zie onder andere de nota over extreem gedrag van jongeren en het project: “De veilige school”)
9. Sportbeleid; zie onder andere het BOS-project en de Wmo-taakvelden 1 en 2
10. Cultuurbeleid (breed opgevat) – Wmo-taakvelden 1, 2, 3 en 4

Bijlage 1: visie op de rol van de gemeente

	1: De gemeente is verantwoordelijk	2: Stuurman van je eigen leven	3: De burger in zijn netwerk
1. Visie	Gemeente regisseert en bepaalt	Mensen met beperkingen nemen zelf het initiatief (zelfregie)	Burger=co-producent
2. Rol gemeente	Sturen, financieren en faciliteren, vooral kwetsbare burgers ondersteunen	Alleen basisvoorzieningen regelen voor iedereen	Alleen faciliteren en burgerinitiatieven met elkaar verbinden
3. Toegang individuele voorzieningen	Volgens vaste criteria	Maatwerk	Subsidiar
• Arrangementen	Sectoroverstijgend beleid	Voor en door cliënten	Door burgers zelf bedacht
4. Professionele aanbieders	Door de gemeente ingekocht via aanbestedingen	Zelfregiecentrum vervult zelf rol van professionele aanbieder	Professionele hulp alleen aanvullend op informele hulp
• Aard voorzieningen	Vooraf collectief en preventief	Participatiebudget	Collectief, basisniveau
• Type professional	Loketmedewerker die ook 'outreaching' werkt	Ervaringsdeskundige	Terughoudende opbouwwerker
5. Meedoen	Via gemeentelijke beleidsmedewerkers	Via zelfregiecentra	Via particulier initiatief
• Rol burger	Passief	Actief als consument én cliënt	Actief als vrijwilliger
• Rol kwetsbare burger	Wordt gestimuleerd om zelfredzaam te worden	Onafhankelijk door zelfregie en lotgenoten	Afhankelijk van vrijwillig(st)ers
6. Risico's van het scenario	De gemeente als bedilal; Op termijn betaalbaar?	Algemene basisvoorzieningen niet geschikt voor mensen met beperkingen; disbalans tussen sturen en overlaten	Ongewenste ongelijkheid; Bevoogdende burgers

Bijlage 2: Typering van Leudal, zoals die in een workshop op 27 maart 2007 naar voren kwam:

Sterke kanten lokale samenleving:

- sociale samenhang; gemeenschapszin; meelevend
- sterk verenigingsleven
- weinig problemen met werven vrijwillig(st)ers
- bereidheid andere te helpen; In geval van nood staat men klaar
- informeel wordt er onderling veel geregeld
- kleine kring
- mensen die afwijken worden er toch bij betrokken
- veel vrijwillig(st)ers basale leefsituatie
- mondigheid en assertief voor de eigen club
- positieve sociale controle

Knelpunten welzijn, zorg en participatie (uitdagingen!):

- vrijwillig(st)ers betrokken houden
- nieuwe leeftijdsgroepen uitnodigen/stimuleren
- preventief aan de slag
- actief voor alle betrokkenen
- faciliteren en contact
- nog veel mensen die eenzaam zijn en aan de zijlijn staan; de stillere mensen komen niet op voor hun zorg en voor hun welzijnsrechten
- bepaalde mate van kortzichtigheid rondom de zorg. Men kijkt met oogkleppen. Moeilijk omgaan met afwijkende situaties. Wel nieuwsgierig maar op afstand.
- Participatie moet nog veel aan gebeuren. Ieder voor zich en god voor ons allen.
- Hoe bereik je de moeilijke gevallen?
- Praktisch verhaal moet het zijn en dan bereik je iedereen
- Ketenbenadering ontbreekt.
- Nadruk ligt op zorg en Wmo is meer
- Vaak ontbreekt de coördinatie/casemanager
- Overregulering met ingewikkelde organisaties
- Te weinig bewustzijn bij de burger
- Moeilijk te bereiken
- Misbruik voorzieningen
- We kunnen soms het maatwerk niet leveren wat nodig is
- Te weinig mensen in de zorg
- Belasting mantelzorg
- Te grote logge organisaties; te grote overhead te weinig uitvoering

- Verschijningsvorm hangjongeren (extremer, complexe thuissituaties, digitaal rondhangen.
- Sluit ons aanbod aan bij de jeugd ?
- Ruimte om je grenzen te kunnen verkennen en te verbeteren.
- Ontbreken van het vormende aspect.
- Zorg: ouderen missen aansluiting leefbaarheid/vervoer= probleem algehele mobiliteit
- Aan loket is het lastig om geld te vragen als je elkaar kent
- Inspraak Wmo vooraf onbekend
- In stand houden besturen
- Plotselinge overgang van mogelijkheden/beperken/ kwetsbaarheid van het vrijwillig(st)erswerk
- Vanuit gemeente; op problemen meer regelend reageren andere visie zelforganiserend vermogen)
- Aap op onze schouders, om ambitie Wmo waar te maken.
- Er moet een andere houding komen: tijdigheid, niet vrijblijvend, meedenken en meedoen, ik heb recht op, leren in alternatieven
- Moeilijk om nieuwe ideeën te genereren (niet traditioneel)
- Rek is eruit in tijdsbesteding
- Regelzuchtig
- Wmo-bang gemaakt wat betreft de financiering zorg
- Sociaal voelen naar: positief opbouwen- dwarsliggen, onuitgesproken stigma's . Traditioneel, weinig visionair, op elkaar betrokken.

Bijlage 3 - Kernrapport Leudal

1. Inleiding

In dit rapport vindt u een aantal relevante onderwerpen met betrekking tot de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De informatie gaat deels over de gemeente Leudal als totaal en dan vaker vergeleken met de situatie in de provincie (provincie Limburg als referentiegebied), deels over de voormalige gemeenten Haelen, Heythuysen, Hunsel en Roggel en Neer en deels op kernniveau.

In deze rapportage zal een veelheid aan informatie de revue passeren. Daarmee wordt nog geen volledig beeld gegeven dat behulpzaam kan zijn voor de formulering van het beleid op alle prestatievelden binnen de Wmo. Dit document zal gaandeweg het traject worden uitgebreid met dan relevante informatie. Volledigheid is er ook in die zin niet dat verschillende bronnen zijn aangeboord en de gegevens niet steeds op dezelfde manier zijn gepresenteerd.

Interessante gegevens zijn ook te vinden in de CBS-documenten "Gemeente Op Maat":

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/dossiers/nederland-regionaal/publicaties/gemeente-op-maat/gemeente-op-maat/2005/alfabet/r/default.htm>

Website	Voormalige gemeente
http://www.cbs.nl/NR/ronlyres/738DA58F-E697-4C3B-958C-292298F5F507/0/Haelen.pdf	Haelen
http://www.cbs.nl/NR/ronlyres/41EE531C-B0C4-4C8A-8EB8-2B995F6EEEC6/0/Heythuysen.pdf	Heythuysen
http://www.cbs.nl/NR/ronlyres/F9105F41-3FB7-49AD-AD24-DFCFA56D3470/0/Hunsel.pdf	Hunsel
http://www.cbs.nl/NR/ronlyres/67CE9F1C-5C53-4AD3-AB7A-74DD92CEC4C7/0/Roggel_en_Neer.pdf	Roggel en Neer

2. Bevolkingsopbouw en –ontwikkeling gemeente Leudal

Tabel 1: bevolking van Leudal in personen naar leeftijdsklassen, 2005

	Leudal		Provincie Limburg	
	aantal	percentage	aantal	percentage
Bevolking leeftijd -14 jaar	6.995	18.9	188.408	16.6
Bevolking leeftijd 15-29 jaar	5.452	14.8	184.798	16.3
Bevolking leeftijd 30-44 jaar	8.326	22.5	253.684	22.3
Bevolking leeftijd 45-64 jaar	10.772	29.2	328.550	28.9
Bevolking leeftijd 65-74 jaar	3.150	8.5	104.537	9.2
Bevolking leeftijd 75 jaar en ouder	2.250	6.1	76.718	6.7
Bevolking totaal	36.945	100.0	1.136.695	100.0

Bron: CBS – Bevolkingsstatistiek

Tabel 2: bevolking in personen naar leeftijdsklassen (2005, 2010 en 2015, Leudal)

	2005		2010		2015	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
Bevolking leeftijd - 14 jaar	6.995	18.9	6.459	17.8	5.998	.
Bevolking leeftijd 15-29 jaar	5.452	14.8	5.598	15.5	5.777	16.1
Bevolking leeftijd 30-44 jaar	8.326	22.5	6.624	18.3	5.511	15.4
Bevolking leeftijd 45-64 jaar	10.772	29.2	11.358	31.3	11.292	31.5
Bevolking leeftijd 65-74 jaar	3.150	8.5	3.508	9.7	4.278	11.9
Bevolking leeftijd 75 jaar en ouder	2.250	6.1	2.692	7.4	3.019	8.4
Bevolking totaal	36.945	100.0	36.239	100.0	35.875	100.0

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek (2005), ABF Research - Primos prognose

3. Inwoneraantallen per kern 2006.

De gemeente Leudal bestaat uit 16 kernen. Hieronder volgen inwonersgegevens per kern uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA):

Tabel 3 - De inwoneraantallen per kern

Kern	Mannen	Vrouwen	Totaal
Baexem	1.428	1.396	2.824
Buggenum	479	461	940
Eil	736	769	1.505
Grathem	911	874	1.785
Haelen	2.099	2.210	4.309
Haler	264	241	505
Heibloem	474	416	890
Heythuysen	3.183	3.237	6.420
Horn	1.970	2.002	3.972
Hunsel	500	463	963
Ittervoort	947	932	1.879
Kelpen-Oler	608	553	1.161
Neer	1.786	1.663	3.449
Neeritter	670	689	1.359
Nunhem	350	338	688
<u>Roggel</u>	<u>2.113</u>	<u>2.013</u>	<u>4.126</u>
Totaal	18.518	18.257	36.775

Tabel 4.1. Leeftijdsopbouw kern Baexem: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	146	5,1
4 tot en met 12 jaar	338	11,9
13 tot en met 23jaar	369	12,9
24 tot en met 64jaar	1650	57,8
65+ jaar	351	12,3
Totaal	2854	100,0

Tabel 4.2. Leeftijdsopbouw kern Buggenum: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	19	2,0
4 tot en met 12 jaar	118	12,5
13 tot en met 23jaar	133	14,1
24 tot en met 64jaar	546	57,8
65+ jaar	128	13,6
Totaal	944	100,0

Tabel 4.3. Leeftijdsopbouw kern Ell: 29.12.2006

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	49	3,3
4 tot en met 12 jaar	223	14,8
13 tot en met 23jaar	228	15,2
24 tot en met 64jaar	804	53,5
65+ jaar	199	13,2
Totaal	1503	100,0

Tabel 4.4. Leeftijdsopbouw kern Grathem: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	85	4,8
4 tot en met 12 jaar	184	10,4
13 tot en met 23jaar	247	13,9
24 tot en met 64jaar	1046	58,9
65+ jaar	214	12,0
Totaal	1776	100,0

Tabel 4.5. Leeftijdsopbouw kern Haler

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	14	2,8
4 tot en met 12 jaar	63	12,6
13 tot en met 23jaar	77	15,3
24 tot en met 64jaar	282	55,6
65+ jaar	69	13,7
Totaal	505	100,0

Tabel 4.6. Leeftijdsopbouw kern Haalen: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	124	2,9
4 tot en met 12 jaar	436	10,1
13 tot en met 23jaar	482	11,1
24 tot en met 64jaar	2.407	55,6
65+ jaar	882	20,3
Totaal	4.331	100,0

Tabel 4.7. Leeftijdsopbouw kern Heibloem: 29.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	26	2,9
4 tot en met 12 jaar	119	13,3
13 tot en met 23jaar	162	18,2
24 tot en met 64jaar	461	51,6
65+ jaar	125	14,0
Totaal	893	100,0

Tabel 4.8. Leeftijdsopbouw kern Heythuysen: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	272	4,2
4 tot en met 12 jaar	645	10,0
13 tot en met 23jaar	813	12,6
24 tot en met 64jaar	3627	56,3
65+ jaar	1085	16,9
Totaal	6442	100,0

Tabel 4.9. Leeftijdsopbouw kern Horn: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	99	2,5
4 tot en met 12 jaar	462	11,6
13 tot en met 23jaar	552	13,8
24 tot en met 64jaar	2.180	54,5
65+ jaar	703	17,6
Totaal	3.996	100,0

Tabel 4.10. Leeftijdsopbouw kern Hunsel: 29.12.2006

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	26	2,8
4 tot en met 12 jaar	110	11,4
13 tot en met 23jaar	113	11,7
24 tot en met 64jaar	522	54,2
65+ jaar	192	19,9
Totaal	963	100,0

Tabel 4.11. Leeftijdsopbouw kern Ittervoort: 29.12.2006

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	57	3,1
4 tot en met 12 jaar	231	12,3
13 tot en met 23jaar	242	12,9
24 tot en met 64jaar	1.113	59,4
65+ jaar	231	12,3
Totaal	1.874	100,0

Tabel 4.12. Leeftijdsopbouw kern Kelpen-Oler: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	48	4,2
4 tot en met 12 jaar	152	13,3
13 tot en met 23jaar	111	9,7
24 tot en met 64jaar	679	59,2
65+ jaar	156	13,6
Totaal	1146	100,0

Tabel 4.13. Leeftijdsopbouw kern Neer: 29.12.2006

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	96	2,9
4 tot en met 12 jaar	391	11,3
13 tot en met 23jaar	445	12,9
24 tot en met 64jaar	1.921	55,6
65+ jaar	597	17,3
Totaal	3.450	100,0

Tabel 4.14. Leeftijdsopbouw kern Neeritter: 29.12.2006

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	38	2,8
4 tot en met 12 jaar	151	11,2
13 tot en met 23jaar	181	13,4
24 tot en met 64jaar	807	59,8
65+ jaar	171	12,8
Totaal	1.348	100,0

Tabel 4.15. Leeftijdsopbouw kern Nunhem: 31.12.2005

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal
0 tot en met 3 jaar	18	2,6
4 tot en met 12 jaar	65	9,2
13 tot en met 23jaar	75	10,6
24 tot en met 64jaar	438	62,0
65+ jaar	110	15,6
Totaal	706	100,0

Tabel 4.16. Leeftijdsofbouw kern Roggel: 29.12.2006

Leeftijd	Aantal personen	Percentage van het totaal	
0 tot en met 3 jaar		103	2,5
4 tot en met 12 jaar		449	10,9
13 tot en met 23jaar		586	14,2
24 tot en met 64jaar		2.371	57,5
65+ jaar		614	14,9
Totaal		4.123	100,0

4. Achtergrond Zorg

a. Verpleeghuizen en verzorgingshuizen

In de onderstaande tabel is de capaciteit van verpleeghuizen en verzorgingshuizen weergegeven. Om het aanbod te kunnen vergelijken met een referentiegebied, is er gebruik gemaakt van een indicator. Het aantal bedden is afgezet tegen het aantal inwoners van 75 jaar en ouder.

Tabel 5: Capaciteit verpleeghuizen en verzorgingshuizen in bedden, 2005

	Leudal		Provincie Limburg	
	aantal	per 1000 75+	aantal	per 1000 75+
Aantal bedden in verzorgingshuizen	258	115	7707	100
Aantal bedden in verpleeghuizen	226	100	5369	70

Bron: inventarisatie zorgkantoren - bewerking ABF Research

b. Huishoudelijke zorg

In de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt onder andere geregeld dat de huishoudelijke verzorging – HHV - van de AWBZ onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten gaat vallen. Om goed te kunnen inspringen op deze verandering is er een aantal kerncijfers voor de huishoudelijke verzorging op een rij gezet. Tevens is het aantal PGB-houders met een indicatie voor huishoudelijke verzorging opgenomen.

De onderstaande tabel geeft het gebruik van huishoudelijke verzorging weer. Deze wordt in de tabel afgekort met HHV. De informatie over het gebruik van de huishoudelijke verzorging is afkomstig van het Centraal Administratie Kantoor en van de zorgkantoren (via het College Voor Zorgverzekeringen) en is op onderdelen bewerkt door Cebeon.

Tabel 6.1. gebruik huishoudelijke verzorging (alphahulp en overig) in uren (x 1000) en personen (2004) en het aantal PGB-houders (voorjaar 2005)

	Leudal		Provincie Limburg	
	aantal	per 1000 65+	aantal	per 1000 65+
HHV-alphahulp in uren (x 1000)	40.5	7.7	1.099.7	6.2
HHV-overig in uren (x 1000)	40.9	7.8	2.351.7	13.2
HHV-totaal in uren (x 1000)	81.4	15.5	3.451.4	19.4

HHV-totaal in personen	801.0	153	33.086.0	186.0
Aantal PGB-houders	149.0	28	4.717.0	27.0

Bron: CAK/zorgkantoren - bewerkingen Cebeon, ABF Research (per 1000 65+)

Tabel 6.2. gebruik huishoudelijke verzorging (alphahulp en overig) in uren en personen in 2005, stand september 2006

	Leudal
HHV-alphahulp in uren	35.621
HHV-overig in uren	74.704
HHV-totaal in uren	110.325
HHV-gebruikers	888

Bron: Cebeon

Naast de cijfers over het gebruik van huishoudelijke verzorging zijn er ook gegevens beschikbaar over de indicaties voor huishoudelijke verzorging. De indicaties zoals ze in de onderstaande tabel zijn weergegeven, zijn gebaseerd op informatie van het bureau GINO. Het betreft derhalve schattingen op basis van representatieve gegevens.

Tabel 7: indicaties HHV in uren (x 1000) en personen, 2004

	Leudal		Provincie Limburg	
	aantal	per 1000 65+	aantal	per 1000 65+
Indicaties HHV in uren (x 1000)	66.0	12.6	2.630.0	14.8
Indicaties HHV in personen	634.0	121.0	24.592.0	139.0

Bron: GINO - bewerking ABF Research

De overheveling van huishoudelijke verzorging uit de AWBZ heeft ook financiële consequenties. Bij kosten van de huishoudelijke verzorging worden de kosten voor de Persoonsgebonden Budgetten (PGB) opgeteld. Indien men rekening houdt met de eigen bijdrage van cliënten, kan men de totale uitgaven berekenen van de huishoudelijke verzorging. Deze zijn in de onderstaande tabel weergegeven. De budgetten zijn afkomstig van het CAK. De eigen bijdragen in de HHV worden getoond inclusief overgangscorrectie en zijn afkomstig van CAK/VWS. Via de zorgkantoren is de informatie beschikbaar over de PGB-budgetten.

Tabel 8: kosten HHV in dzd euro in 2005, stand september 2006 (uitgezonderd persoonsgebonden budgetten - PGB)

	Leudal
Budget HHV-alphahulp	502,3
Budget HHV-overig	1.964,7
Eigen bijdragen HHV	-412,1
Budget PGB (incl. eigen bijdragen)	193,0
Totale uitgaven HHV	2.247,9

Bron: Cebeon

c. Wet voorzieningen gehandicapten

Het Centrum indicatiestelling Zorg voerde voor gemeenten de indicatiestelling uit voor aanleunwoningen en woningaanpassingen Wet voorzieningen gehandicapten boven de € 20.420,00.

Tabel 9: Indicaties CIZ 2005 Leudal

Aanleunwoningen	22
Wvg woningaanpassingen	0

Tabel 10: overzicht opgenomen van de afgenomen Wvg-diensten en daarbij behorende kosten voor het jaar 2005

Soort aanvragen	Aantal aanvragen
Rolstoel	115
Vervoersvoorziening	140
Woonvoorziening	181
Totaal	436
Categorie gebruik(st)ers belbustaxi	Aantallen
Wvg	4.248
65+-ers	2.953

d. Overige hulpverlening

Met de Wet maatschappelijke ondersteuning wil het kabinet bestaande en nieuwe taken van gemeenten vastleggen die gericht zijn op het zo veel en zo lang mogelijk zelfstandig functioneren van ouderen, gehandicapten, mensen met een chronische ziekte en psychiatrische patiënten. De gemeenten krijgen een veel grotere rol in de omgang met de gevolgen van de vermaatschappelijking van de zorg, de extramuralisering (het streven dat zorgbehoevende mensen zo lang mogelijk (weer) zelfstandig wonen en leven). De welzijnsstichting biedt een breed pakket aan diensten die noodzakelijk zijn om langer zelfstandig te kunnen leven.

Tabel 10: Aantal personen per gemeente die in 2004 gebruik maakten van onderstaande diensten

Alarmering	Warme maaltijden	Vriesversmaaltijden	Huiskamerprojecten	Klussen-dienst	Ouderen-advies	Algemene Hulpdienst*
216	332	108	119	22	258	3272

Bron: jaarverslag 2004 Stichting Welzijn

* Bij de Algemene Hulpdienst gaat het om het aantal hulpverleningen, dus niet om het aantal personen dat gebruik maakte van de Algemene Hulpdienst

5. Achtergrond welzijn

Tabel 11: overzicht gemeentelijk verenigingsleven (wordt aangevuld en ook van ledentallen voorzien)

Kern	Vereniging	Aantal	Junioerenleden	Seniorenleden
Horn	Voetbalvereniging	1		
Horn	Volleybalvereniging	1		
Horn	Handbalvereniging	1		
Horn	Biljartvereniging	1		
Horn	Bridgeclub	1		
Horn	Tennisclub	1		
Horn	Schutterij	1		
Horn	Harmonie	2		
Horn	Turnclub	1		
Horn	Badmintonclub	1		
Horn	Handboogvereniging	1		
Horn	Kindergymclub	1		
Horn	Ruitervereniging	1		
Horn	Kempoclub	1		
Horn	Vogelvereniging	1		
Horn	Carnavalsvereniging	1		
Heythuysen	Atletiekvereniging	1		
Heythuysen	Badmintonclub	1		
Heythuysen	Beugelclub	1		
Heythuysen	Duikteam	1		
Heythuysen	Handbalvereniging	1		
Heythuysen	handboogvereniging	2		
Heythuysen	hengelsportvereniging	1		
Heythuysen	ponyclub	1		
Heythuysen	postduivenvereniging	1		
Heythuysen	reddingsbrigade	1		
Heythuysen	schaakvereniging	1		
Heythuysen	Judoclub	1		
Heythuysen	tennisclub	2		
Heythuysen	Vogelvereniging	2		
Heythuysen	volleybalclub	1		
Heythuysen	schietsportvereniging	1		
Heythuysen	Harmonie	1		
Heythuysen	schutterij	1		
Heythuysen	carnavalsvereniging	1		
Baexem	Beugelclub	1		
Baexem	Ponyclub	1		
Baexem	Postduivenvereniging	1		
Baexem	Voetbalclub	1		
Baexem	Tennisclub	1		
Baexem	Fanfare	1		
Baexem	Carnavalsvereniging	1		

Baexem	Schutterij	1		
Grathem	Beugelclub	1		
Grathem	Hengelsportvereniging	1		
Grathem	Voetbalvereniging	1		
Grathem	Harmonie	1		
Grathem	Schutterij	1		
Grathem	Carnavalsvereniging	1		
Grathem	Tennisclub	1		
Kelpen-Oler	Rijvereniging	1		
Kelpen-Oler	Tennisclub	1		
Kelpen-Oler	Voetbalvereniging	1		
Kelpen-Oler	Schutterij	1		
Kelpen-Oler	Carnavalsvereniging	1		
Kelpen-Oler	Seniorenvereniging	1		
Kelpen-Oler	Fanfare	1		
Roggel	Zwemclub	1		
Roggel	Handboogvereniging	2		
Roggel	Ponyclub	1		
Roggel	Taekwandovereniging	1		
Roggel	Tafeltennisvereniging	1		
Roggel	Tennisvereniging	1		
Roggel	Voetbalvereniging	3		
Roggel	Volleybalvereniging	2		
Roggel	Fitnessvereniging	1		
Roggel	Schutterij	1		
Roggel	Harmonie	1		
Roggel	Carnavalsvereniging	1		
Haelen	Biljartclub	4		
Haelen	Waterpoloclub	1		
Haelen	Gymclub	1		
Haelen	Jeu de bouleclub	1		
Haelen	Ruitersportvereniging	1		
Haelen	Tennisclub	1		
Haelen	Voetbalclub	1		
Haelen	Volleybalclub	1		
Haelen	Wandelsportvereniging	1		
Haelen	Fitnessclub	1		
Haelen	Schutterij	1		
Haelen	Harmonie	1		
Haelen	Carnavalsvereniging	1		
Hunsel	Fitnessclub	1		
Hunsel	Voetbalvereniging	1		
Hunsel	Handboogvereniging	1		
Hunsel	Fanfare	1		

Hunsel	Schutterij	1		
Hunsel	Carnavalsvereniging	1		
Haler	Handboogvereniging	1		
Ittervoort	Volleybalclub	1		
Ittervoort	Tennisclub	1		
Ittervoort	Fanfare	1		
Ittervoort	Schutterij	1		
Ittervoort	Carnavalsvereniging	1		
Ell	Voetbalvereniging	1		
Ell	Volleybalvereniging	1		
Ell	Ruitersportvereniging	1		
Ell	Fanfare	1		
Ell	Schutterij	1		
Ell	Carnavalsvereniging	1		
Neer	Beugelclub	1		
Neer	Hengelsportvereniging	1		
Neer	Tennisvereniging	2		
Neer	Ponyclub	1		
Neer	Voetbalvereniging	1		
Neer	Schutterij	2		
Neer	Fanfare	1		
Neer	Carnavalsvereniging	1		
Buggenum	Handboogschutterij	1		
Buggenum	Damesgymclub	1		
Buggenum	Vogelvereniging	1		
Buggenum	Fanfare	1		
Buggenum	Schutterij	1		
Buggenum	Carnavalsvereniging	1		
Buggenum	Biljartvereniging	1		
Nunhem	Biljartvereniging	1		
Nunhem	Handboogschutterij	1		
Nunhem	Judoclub	1		
Nunhem	Voetbalvereniging	1		
Nunhem	Fanfare	1		
Nunhem	Schutterij	1		
Nunhem	Carnavalsvereniging	1		
Neeritter	Voetbalvereniging	1		
Neeritter	Damesgymclub	1		
Neeritter	Tennisclub	1		
Neeritter	Harmonie	1		
Neeritter	Schutterij	1		
Neeritter	Carnavalsvereniging	1		

Tabel 12: overzicht relevante gemeentelijke accommodaties (er vindt een inventarisatie plaats van gebruik(st)ers en staat van onderhoud – aparte ambtelijke projectgroep)

GEMEENTELIJKE OBJECTEN LEUDAL		Adres			
<u>SPORTGEBOUWEN:</u>					
<u>gymzalen</u>					
1	Gymzaal Ittervoort	Begoniastraat	13	6014BH	Ittervoort
2	Gymzaal Eil	Scheijvenstraat	10	6011RL	Eil
3	Gymzaal Hunsel	Marculphusstraat	7	6013RM	Hunsel
4	Gymzaal Neeritter	Philippestraat	1	6015AN	Neeritter
5	Gymzaal	Hoogstraat	4	6086BH	Neer
6	Gymzaal	Beeklaan	2	6088EK	Roggel
7	Gymzaal	Nassauplein	2	6096AZ	Grathem
8	Gebouw met kleine sportzaal	De Keverbergstraat	17	6081BK	Haelen
<u>Sporthallen</u>					
9	Sporthal Van Horne	Rijksweg	7a	6085AA	Horn
10	Sporthal	Kapittelstraat	3	6095BA	Baexem
11	<u>Zwembaden</u> Geprivatiseerd				
<u>SPORTACCOMMODATIES (vereniging):</u>					
12	Kantine voetbalclub Veritas	Haardstraat	17	6015RB	Neeritter
13	Kantine voetbalclub RKHSV	Kallestraat	35a	6013RM	Hunsel
14	Kantine voetbalclub RKESV	Busstraat	1	6011RW	Eil
15	Tennis Ittervoort	Platanenweg	2a	6014AP	Ittervoort
16	Kantine Tennisclub	Berkenlaan	6	6088AM	Roggel
17	Schutterslokaal	Berkenlaan	8	6088AM	Roggel
18	Kantine voetbalclub	Berkenlaan	10	6088AM	Roggel
19	Kleedlokaal Heibloem (voetbal+handbal)	Pater van Donstraat	41	6089NP	Heibloem
20	Kleedlokaal zwembad	Ligteveld	2	6086NR	Neer
21	Kantine Tennisclub	Ligteveld	4	6086NR	Neer
22	Kantine en kleedlokalen voetbalv.	Maasweg	1	6086CA	Neer
23	Voetbalaccommodatie	Sint Ursalaweg	8	6083BJ	Nunhem
24	Sportaccommodatie voetbal	Roggelseweg	48	6081NP	Haelen
25	Sportaccommodatie	Molenweg	23	6082NB	Buggenum
26	Kantine Handbal	Beegderweg	14	6085AN	Horn
27	Sportaccommodatie KSV Horn	Beegderweg	2	6085AN	Horn
28	Tennisaccommodatie	Houtrustlaan	15	6081CX	Haelen
29	Tennisaccommodatie	Beegderweg	14	6085AN	Horn
30	Clublok. Schutterij	Grote Kampweg	47	6081CM	Haelen
31	Sportacco. Voetbal	Arevenlaan	5+7	6093GM	Heythuysen
32	Sportacco. Tennis	Arevenlaan	9	6093GM	Heythuysen
33	Sportacco. Beugelclub	Sint Antoniusstraat	34	6093GC	Heythuysen
34	Sportacco. handbal	Lindestraat	31b	6096BW	Grathem
35	Sportacco. voetbal	Oranjestraat	1a	6037NX	Kelpen-Oler
36	Sportacco. Voetbal	Sportlaan	1	6096BT	Grathem

SCHOOLGEBOUWEN

scholen

37	Basisschool De Verrekijker Eil	Scheyvenstraat	12	6011RL	Eil
38	Basisschool St Lambertus Neeritter	Op de Heuvel	25	6015BK	Neeritter
39	Basischool St Isidorus Haler	Pinxtenstraat	4	6012RJ	Haler
40	Basischool De Schakel Ittervoort	Begoniastraat	11	6014BH	Ittervoort
41	Basischool De Wegwijzer Hunsel	Marculphusstraat	2	6013RJ	Hunsel
42	Basisschool De Heihorst	Pater van Donstraat	2a	6089NP	Heibloem
43	Basisschool Jan Muis	Pastoor Hanraetsstraat	5	6088EH	Roggel
44	Kleuterschool bij BS Jan Muis	Pastoor Hanraetsstraat	7	6088EH	Roggel
45	Basisschool De Sjans	Pastoor Hanraetsstraat	9	6088EH	Roggel
46	Basisschool 't Kwirke	Kloosterpad	14-18	6086AK	Neer
47	De widdonckschool	Meijelseweg	2b	6089ND	Heibloem
48	Basisschool Antonius	Berikstraat	13	6082AM	Buggenum
49	Basisschool de Mussenberg	Voogdenstraat	2	6085CH	Horn
50	Speciaal onderw. Lataste	Bergerweg	37	6085AT	Horn
51	V.O. school Ursula	Bergerweg	21	6085AS	Horn
52	Basisschool de Leerlingst	Ringoven	5	6081GR	Haelen
53	School St. Jan	Kennedystraat	1	6095BB	Baexem
54	School De Klink	Schoolstraat	1	6096AS	Grathem
55	School kleuter	Nassauplein	1	6096AZ	Grathem
56	School Beukenhof	Notaris Rutenlaan	17	6093CP	Heythuysen
57	School Beukenhof (verr)(crêche)	Notaris Rutenlaan	17	6093CP	Heythuysen
58	School Beukenhof	Notaris Rutenlaan Burg. Janssen van Sonlaan	15	6093CP	Heythuysen
59	School Nicolaas	Prins Bernhardstraat	4	6093EW	Heythuysen
60	School St. Liduina	Exaten	5	6037RW	Kelpen-Oler
61	School AZC-basis	Graafschap van Loonlaan	1	6095PD	Baexem
62	School VSO-ZMOK	Tienderweg	2	6093BV	Heythuysen
63	School St. Ursula	In de Neerakker	101	6093EN	Heythuysen
64	School St. Ursula		2	6093JE	Heythuysen

OVERIGE WELZIJSACCOMMODATIES

kinderdagverblijven / peuterspeelzalen

65	Kinderopvang	Platanenweg	2a	6014AP	Ittervoort
66	Peuterspeelzaal De Tamboerijn	Pastoor Hanraetsstraat	11	6088EH	Roggel
67	Peuterspeelzaal	Sint Isidoorstraat	19	6089NG	Heibloem
68	Peuterspeelzaal / huisartsenpraktijk	Kraaiakkerweg	35	6081EK	Haelen
69	Kinderdagverblijf	Mariënschootstraat	23	6083BC	Haelen
70	Peuterspeelzaal	Kapittelstraat	3a	6095BA	Baexem
71	Peuterspeelzaal Zonnescherm	Prinses Beatrixstraat	21	6096AT	Grathem
72	Peuterspeelzaal	Magdalenastraat	8	6093CJ	Heythuysen
73	Bibliotheek Roggel	Beeklaan	3	6088EK	Roggel
74	Bibliotheek Neer	Hoogstraat	6	6086BH	Neer
75	Bibliotheek	Burg. Aquariusstraat	9	6081AV	Haelen
76	Bibliotheek	van Horneplein	3	6085 CZ	Horn
77	Bibliotheek Baexem	Stationsstraat	12	6095BS	Baexem

78	Bibliotheek Heythuysen <u>gemeenschapshuizen:</u>	Notaris Rutenlaan	15	6093CP	Heythuysen
79	Gemeenschapshuis Ellenhof	Sebastiaanstraat	10	6011RE	Eil
80	Cultureelcentrum De Mortel	Leliestraat	2	6014AN	Ittervoort
	Gemeenschapshuis De Klokkestoel		15	6089NG	Heibloem
81	Dorpshuis	Sint Isidoorstraat			
82	Gemeenschapshuis La Rochelle	Kerkstraat	20	6088EG	Roggel
83	Gemeenschapshuis Aldenghoor	Kasteellaan	7a	6081AN	Haelen
84	t Dorpshoes	van Horneplein	1	6085CZ	Horn
85	Gebouw voor div. activiteiten	Burg. Peetersstraat	3	6083AK	Nunhem
86	Sociaal cultureel gebouw <u>sociaal cultueel en welzijngebouwen</u>	Dorpstraat	32	6095AH	Baexem
87	Gebouw (Jong Nederland/Heemkunde)	Driessensstraat	29	6015AD	Neeritter
88	KPJ gebouw	Marculphusstraat	2a	6013RJ	Hunsel
89	Groene kruis	Driessenstraat	29	6015AD	Neeritter
		Pastoor	4	6088AV	Roggel
90	Gezinsvervangend tehuis Jozefhuis	Schippersstraat			
91	Museum Elisabethshof	Roggelseweg	58	6081NP	Haelen
92	Harmonie St. Agatha	Nassauplein	2a	6096AZ	Grathem
93	CC De Zaal	Sint Antoniusstraat	2	6093GA	Heythuysen
94	Jeugdgebouw Kelpen-Oler	Oranjestraat	1b	6037NX	Kelpen-Oler
95	Jeugdhuis	Kerkplein	3	6096AK	Grathem
96	Blokhut Ittervoort	Leliestraat	4	6014AN	Ittervoort
	<u>DIVERSE GEBOUWEN</u>				
97	Beltkorenmolen	Nijken	24	6088NR	Roggel
98	Blokhut en toiletgebouw	Asbroek	9+9a	6089NA	Roggel
99	Kiosk	Raadhuisplein	5	6085BD	Horn
100	St. Josephkapel	Molenweg/Haelerweg		6083AW	Haelen
101	Molen de Hoop	Molenweg	26	6085CK	Horn
102	Molen de Welvaart	Molenweg	3	6085CK	Horn
103	Windmolen	Sint Antoniusstraat	32	6093GC	Heythuysen
104	Molen Aurora	Rijksweg	26a	6095NB	Baexem
105	Molenhuisje	Rijksweg		6095NB	Baexem
106	Grathemermolen woning	Brugstraat	13	6096AA	Grathem
107	Pand tbv Baexheimerhof <u>woonwagenlocaties</u>	Kerkplein	3	6096AK	Baexem
	Standplaats Jansen-v Deursen	Platanenweg	1c	6014AP	Ittervoort
a	Standplaats WJ Jansen	Platanenweg	1d	6014AP	Ittervoort
	Standplaats J Schaefer	Platanenweg	1a	6014AP	Ittervoort
	Standplaats J Jansen	Schansbeemden	1	6011SZ	Eil
b	Standplaats M Jansen	Schansbeemden	2	6011SZ	Eil
	Standplaats L Jansen	Schansbeemden	3	6011SZ	Eil
	Standplaats K Jansen	Schansbeemden	4	6011SZ	Eil
c	Standplaats N Schaefer	Platanenweg	1	6014AP	Ittervoort
	Standplaats H Jansen	Platanenweg	1b	6014AP	Ittervoort
	Service unit	Brugstraat	9	6088BS	Roggel
	Service unit	Brugstraat	9a	6088BS	Roggel
	Service unit	Brugstraat	9b	6088BS	Roggel
e	Standplaats	Bosrand	1	6081CS	Haelen

	Standplaats	Bosrand	5	6081CS	Haelen
	Standplaats	Bosrand	2	6081CS	Haelen
	Standplaats	Bosrand	3	6081CS	Haelen
	Standplaats	Bosrand	7	6081CS	Haelen
	Standplaats	Bosrand	6	6081CS	Haelen
f	10 units berging/wasgelegenheid	Veldrand		6081TD	Haelen
	Standplaats	Molenzicht	1	6093DW	Heythuysen
	Standplaats	Molenzicht	2	6093DW	Heythuysen
g	Standplaats	Molenzicht	4	6093DW	Heythuysen
	Standplaats	Molenzicht	5	6093DW	Heythuysen
	Standplaats	Molenzicht	6	6093DW	Heythuysen
	Standplaats	Molenzicht	1a	6093DW	Heythuysen
	Standplaats	Molenzicht	3	6093DW	Heythuysen
	Standplaats	Molenzicht	3a	6093DW	Heythuysen

Bijlage 4 - DE WMO: GGZ-ZORGVRA(A)G(ST)ERS IN BEWEGING (samenvatting)

INVOERING WMO EN GEVOLGEN VOOR DE GGZ (*Bron: GGZ direct, GGZ Nederland*)

De belangrijkste veranderingen voor de geestelijke gezondheidszorg zijn:

- Huishoudelijke verzorging: ambulante cliënten moeten aanvragen indienen bij gemeenten, die hiervoor (thuiszorg)organisaties inzetten.
- Openbare GGZ-activiteiten: Gemeenten krijgen in 2007 € 60,6 miljoen uit de AWBZ voor de uitvoering van de OGGZ. Het gaat hier vooral om toeleidingstaken. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Brede Doeluitkering Maatschappelijke Opvang en Verslavingsbeleid en via centrumgemeenten uitgekeerd.
- Collectieve GGZ preventie: Per 1 januari 2007 gaat hiervoor € 9,5 miljoen uit de AWBZ naar de WMO. Gemeenten moeten bij de bevolking begrip en herkenning van psychische klachten bevorderen, bewust maken van wat zij zelf aan klachten kunnen doen en verwijzen naar instanties die zonodig hulp kunnen bieden.
- Subsidie: De subsidie zorgvernieuwingproject voor de GGZ (voorheen ZVP-gelden) is naar de WMO overgegaan. Deze subsidie was bestemd voor cliënteninitiatieven, maar is niet geormerkt. In een aantal regio's zijn afspraken gemaakt tussen cliënteninitiatieven en gemeenten over voortzetting van de financiering.

GGZ-ZORGVRA(A)G(ST)ERS EN DE WMO

Specifiek voor de participatie van GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers willen we de volgende aandachtspunten benoemen voor gemeenten en WMO-platforms:

- Werk proactief en 'outreaching' om bepaalde groepen GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers te bereiken. Trajectbegeleiding van en naar voorzieningen in het kader van de WMO.
- Ken de sociale kaart van GGZ-voorzieningen in de regio, zowel wat betreft zorgaanbod als cliënteninitiatieven.
- Betrek GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers en hun vertegenwoordigers bij het WMO-beleid, in alle fasen en facetten. Géén beleid over GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers, maar mét GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers!
- Participatie van GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers in bijvoorbeeld de WMO-raad is geen kwestie van even iemand vragen. Zeker in kleine gemeenten speelt stigmatisering nog een rol en zal er niet snel iemand vanuit de gemeenschap opstaan en zeggen 'Ik ben een GGZ-Zorgvra(a)g(st)er'. Werk daarom samen met regionale GGZ-platforms en cliënten- en familieorganisaties.
- Eén GGZ-Zorgvra(a)g(st)er in bijvoorbeeld de WMO-raad of bij het loket is geen garantie voor inbreng van belangen van alle GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers! Zorg voor mogelijkheden tot achterbanraadpleging.
- GGZ is meer dan verslavingszorg en overlastbestrijding. Vijfentwintig procent van de Nederlanders kampt wel eens met psychische problemen en daarvan zoekt drieëndertig procent hulp.
- Blijf in contact met verschillende groepen GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers vanuit het besef dat dé GGZ'er niet bestaat.

- Een integrale aanpak. Denk niet in termen van WMO, Wet Werk en Bijstand of andere regelingen. Stel de vraag centraal, ga na wat de klant nodig heeft en bekijk dan uit welk geldpotje dat moet komen.
- Organiseer keuzevrijheid en aanbod op maat.
- Zorg voor continuïteit in de ondersteuning: zorgvra(a)g(st)ers moeten nu vaak bij verschillende instanties steeds hetzelfde verhaal vertellen, worden van het kastje naar de muur gestuurd.
- Zorg voor inzet van ervaringsdeskundigheid naast professionals. Dit heeft een grote meerwaarde.
- Aandacht voor dagbesteding: divers en cliëntgericht.
- Cliëntgestuurde projecten binnen de GGZ zijn vaak heel laagdrempelig voor zorgvra(a)g(st)ers, denk aan informatiecentra, ontmoetingsplekken, inloopcafe's, etcetera.

Met de komst van de WMO is het voor gemeenten een grote uitdaging een samenhangende ondersteuningsstructuur op te zetten. Voor alle beleidsterreinen geldt dat het heel belangrijk is dat de gemeente de regiefunctie op zich neemt en zorgt voor een optimale afstemming van alle voorzieningen, wet- en regelgeving.

Stigmatisering en discriminatie van mensen met een psychische handicap is (nog steeds) een probleem. Stigmatisering en discriminatie belemmeren de maatschappelijke integratie en rehabilitatie van mensen met psychische beperkingen en staat volwaardig burgerschap in de weg.

BELEIDSTERREINEN

In 2007 moeten alle gemeenten een WMO-nota maken tot en met 2011. In deze nota moeten de gemeenten zo concreet mogelijk beschrijven welke activiteiten zij op de Wmo-beleidsterreinen gaan ontwikkelen en uitvoeren. Per beleidsterrein worden aandachtspunten vanuit GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers benoemd.

1. Bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

In elke gemeente, wijk of buurt is een infrastructuur van informele en professionele activiteiten aanwezig. Voor mensen met een psychische, psychiatrische en/of verslavingsproblematiek is het heel belangrijk dat de diverse activiteiten op elkaar worden afgestemd. Mensen met psychische handicaps missen vaak de aansluiting met de reguliere samenleving en komen daardoor geïsoleerd te staan. Zij ervaren discriminatie op het gebied van wonen, welzijn, zorg, arbeid en sociale contacten.

Aandachtspunten

- Er is behoefte aan meer mogelijkheden voor het opdoen van sociale contacten en activiteiten zoals vrijwillig(st)erswerk, leren en werken, dagbesteding en ontmoetingsplekken, zowel binnen als buiten de GGZ.

- Voor veel GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers is het belangrijk om lotgenoten te ontmoeten, een plek te hebben waar ze mensen kunnen ontmoeten die hun problematiek herkennen, waar ze zich binnen een veilige omgeving thuis kunnen voelen.
- Werk outreachend, doe moeite om mensen te betrekken bij de activiteiten in de wijk. Zorg voor opvang en begeleiding.
- Zorg voor maatschappelijke steunsystemen in de gemeenten. Veel GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers hebben niet of nauwelijks een netwerk om zich heen en zijn ook niet in staat dit zelfstandig op te bouwen.

Enkele voorbeeldprojecten:

- Kwartiermakerprojecten
- Inzet van GGZ-vrijwilligers in buurthuizen
- Het betrekken van het Dagactiviteitencentrum bij buurtactiviteiten
- Welzijn Versterkt voor de zorgvra(a)g(st)ers in de GGZ (Parkstad)

2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

De gemeente is er verantwoordelijk voor dat de toegang tot en de kwaliteit van de jeugdzorg wordt gewaarborgd. Uit onderzoek blijkt dat jaarlijks steeds meer jongeren direct of indirect te maken krijgen met psychische problemen, en steeds op jongere leeftijd. Niet alleen jongeren uit het middelbaar onderwijs maar ook uit het basisonderwijs kampen in toenemende mate met klachten van psychische aard. Vroege signalering voorkomt problemen op latere leeftijd.

Aandachtspunten

- Stimuleer een goede samenwerking tussen jeugdzorg en GGZ.
- Zorg ervoor dat jongeren niet tussen het wal en het schip vallen, zorg voor een naadloze overgang tussen jeugdzorg en Jeugd-GGZ.
- Voorkom escalaties door vroege signalering, begeleiding en opvang.
- Bied opvoedingsondersteuning aan ouders met psychiatrische problemen.
- Kinderen van ouders met psychische problemen hebben vaak een extra steuntje in de rug nodig, extra aandacht en begeleiding op school maar ook op bijvoorbeeld (sport)clubs.
- Stimuleer zelfhulpgroepen en lotgenotencontact tussen ouders en tussen jeugdigen, opgezet vanuit de doelgroep zelf.

Enkele voorbeeldprojecten:

- KOPP-projecten (Ondersteuningsgroepen voor Kinderen van Ouders met Psychiatrische Problemen)
- Lotgenotengroepen van ouders van kinderen met psychische problematiek
- Chatbox van jongeren met psychische problemen

3. Informatie, advies en cliëntondersteuning

Met het geven van informatie en advies wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen, zoals individueel advies, of hulp bij verheldering van een ondersteuningsvraag. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de persoon het niet zelf of met zijn omgeving op kan lossen.

Het is wenselijk dat de gemeente zich hierbij laat leiden door de 'één loket' gedachte: een burger zou zich in principe niet vaker dan éénmaal tot de gemeente behoeven te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen.

Aandachtspunten

- Zorg voor kennis over GGZ bij het zorgloket.
- De vraag(steller) is het uitgangspunt.
- Personeel van zorgloketten moeten zich een outreachende manier van werken eigen maken.
- Geef informatie, advies en ondersteuning bij het aanvragen van een PGB.
- Inventariseer cliëntenbestanden van de Wet Werk en Bijstand (WWB) en de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en leg huisbezoeken af;
- Werk samen met lokale zorgvra(a)g(st)ersorganisaties om de achterban van deze organisaties te bereiken.
- Organiseer in samenwerking met zorgvra(a)g(st)ersorganisaties lokale of regionale informatiebijeenkomsten. Informeer de doelgroep over het ondersteuningsaanbod waar ze gebruik van kunnen maken in samenwerking met ervaringsdeskundigen.
- Laagdrempelige (vertrouwens-)aanspreekpunten in de wijken, bij voorkeur ervaringsdeskundigen zijn onmisbaar.
- GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers hebben te maken met diverse hulpverleningsinstanties die uit verschillende potjes betaald worden, zoals de AWBZ, de zorgverzekeringswet en de WMO. Zorg als gemeente dat zorgvra(a)g(st)ers niet voor elk onderdeel bij een ander loket moeten zijn, maar zorg voor één loket.

Enkele voorbeeldprojecten

- PGB-Steunpunt GGZ
- Informatiecentrum GGZ, soms aangesloten bij of onderdeel van een zorginstelling of een regionaal informatiecentrum (Informatiepunt Geestelijke Gezondheid Weert)
- Daklozenambassadeur (Gelderland)

4. Ondersteunen van mantelzorg(st)ers en vrijwillig(st)ers

Mantelzorg(st)ers leveren een cruciaal aandeel in de zorg voor mensen met een handicap, chronisch zieken en ouderen die thuis wonen. Meer nog dan andere mantelzorg(st)ers, vormen mantelzorg(st)ers van GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers een kwetsbare groep burgers binnen de WMO. Zorgen voor iemand met psychische problemen is niet alleen lichamelijk maar ook psychisch zwaar. Het goed organiseren en begeleiden van de informele zorg (mantelzorg) en vrijwillige hulpverlening is erg belangrijk omdat deze een belangrijke bijdrage leveren aan de beoogde maatschappelijke participatie van mensen met een psychische handicap.

Aandachtspunten

- Omgaan met heftige emoties, verwarring of achterdocht maar ook met eigen schuldgevoelens is moeilijk. Ook het onbegrip en de negatieve reacties van de buitenwereld zijn belastend. Mantelzorg(st)ers lopen hierdoor zelf het risico op psychische problemen, met name depressies. Daarom is ondersteuning hard nodig!
- Afdelingen preventie van de geestelijke gezondheidszorg kunnen gemeenten behulpzaam zijn bij het opzetten van beleid voor mantelzorg(st)ers van mensen met psychische problemen. Zij hebben veel kennis en ervaring, ook op het gebied van samenwerking met organisaties van familieleden en cliënten, steunpunten mantelzorg en de GGD.
- Voor veel GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers is het zelfstandig zoeken naar, en in stand houden van passend (vrijwillig(st)ers)werk een probleem. Zorg daarom voor voldoende begeleiding in het traject naar passend (vrijwillig(st)ers)werk en voldoende begeleiding in het vrijwillig(st)erswerk.

Enkele voorbeeldprojecten:

- Steunpunten mantelzorg met specifieke GGZ-aandachtsfunctionaris
- POM-project: Preventieve Ondersteuning Mantelzorg(st)ers, methodiek voor systematische opsporing en preventieve ondersteuning van mantelzorg(st)ers (pilot-project in het kader van de WMO in de Westelijke Mijnstreek)
- Vrijetijdsmakelaar
- Lotgenotencontact GGZ-mantelzorg(st)ers

5. Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem

Maatschappelijke participatie van mensen met een psychische handicap, kan bevorderd worden door maatregelen te treffen die duidelijk maken dat ze erbij horen, dat ze thuishoren in de samenleving en dat er moeite wordt gedaan hen erbij te betrekken.

Aandachtspunten

- Voor veel mensen met een psychische handicap geldt dat ze niet genoeg geld hebben voor bioscoopbezoek, lidmaatschap van een vereniging, een cursus, een uitstapje, familiebezoek,

etc. Er zijn financiële problemen zoals schulden en betalingsachterstand door het niet kunnen omgaan met geldzaken. Geen geld hebben betekent vaak sociale uitsluiting.

- Zorg voor individuele ondersteuning bij het zoeken naar oplossingen voor financiële problemen en budgettering.
- Niet iedere zorgvra(a)g(st)er wil hetzelfde, de ene zorgvra(a)g(st)er voelt zich prettig in gemengd gezelschap, de ander zit het liefst bij gelijkgestemden.
- Wees creatief en flexibel in het aanbod van activiteiten, zorg voor een aanbod van gevarieerde en vraaggestuurde activiteiten.
- Stimuleer en faciliteer cliëntgestuurde projecten in de gemeenten. Enerzijds biedt het zorgvra(a)g(st)ers de gelegenheid zich te ontwikkelen als vrijwilliger, ervaring op te doen in het samenwerken, het projectmatig werken en anderzijds voorziet het in een behoefte van de bezoekende zorgvra(a)g(st)er.

Enkele voorbeeldprojecten:

- Ontmoetingscentrum voor en door zorgvra(a)g(st)ers (Plexat in Maastricht)
- Informatiecentrum en ontmoetingsplek voor en door mensen met een ex-verslaving ('t Honk in Heerlen)
- Kunstwerkplaats en Muziekwerkplaats (Venray)
- Zelfhulpgroepen en lotgenotencontact
- Vriendschapsnetwerken
- Cursussen bejegening voor hulpverleners. (Maastricht en Venray)
- Vriendendiensten en maatjesprojecten

6. Verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Door individuele voorzieningen op maat worden mensen met een beperking, mantelzorg(st)ers en vrijwillig(st)ers in staat gesteld om deel te nemen aan de maatschappij. GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers worden vaak door hun problematiek beperkt in het zelfstandig functioneren of het deelnemen aan de maatschappij.

Aandachtspunten

- Zorg ervoor dat de procedure voor het aanvragen van een individuele voorziening helder en duidelijk is.
- Zorg voor de mogelijkheid van het maximaal toepassen van een PGB.
- Zorg voor duidelijke regels omtrent het PGB en voor mogelijkheden tot het bieden van begeleiding bij het aanvragen en toepassen van het PGB. Binnen de GGZ in Limburg zijn goede ervaringen opgedaan met PGB-consulenten, die mensen ondersteunen bij de aanvraag, de uitvoering en de financiële afwikkeling van een PGB.
- Laagdrempelige toegang tot voorzieningen, extra bijstand of cursussen.

- Zorg voor afstemming van diensten uit de AWBZ (zoals activerende of ondersteunende begeleiding) en diensten vanuit de WMO (zoals huishoudelijke verzorging).

Enkele voorbeeldprojecten:

- PGB-Steunpunt GGZ
- Informatie en (budget-)advisering (Parkstad)
- Sociaal juridische scan (Parkstad)
- Klapperproject (Parkstad)

7. Bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang.

Maatschappelijke opvang omvat het (tijdelijk) bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan mensen die door hun problematiek niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en zelf voor onderdak en daginvulling te zorgen. Veel dak- en thuislozen hebben verslavingsproblemen en/of psychiatrische problemen. Binnen de vrouwenopvang zitten veel vrouwen die te maken hebben (gehad) met huiselijk geweld en traumatische ervaringen uit het verleden (waaronder kindermisbruik).

Aandachtspunten

- Zorg dat er voldoende opvang is, zowel overdag als 's nachts, ook tijdens vakantieperiodes en feestdagen.
- Bied opvang en ondersteuning aan vrouwen en kinderen die te maken hebben met huiselijk geweld.
- Zorg dat er 24-uur per dag crisisopvang mogelijk is.
- Werk regionaal samen op het gebied van inloophuizen voor o.a. dak- en thuislozen.
- Zorg voor voldoende begeleiding in opvanghuizen, zorg voor veiligheid in en om het opvanghuis.
- Creëer mogelijkheden voor begeleiding en training zodat mensen kunnen 'groeien' in een dagbestedingstraject of arbeidstraject.
- Ondersteun en faciliteer initiatieven van de doelgroep.
- Draag zorg voor een sluitende keten van signalering, constatering, justitiële actie, hulp en opvang.
- Werk samen met ervaringsdeskundigen op het gebied van maatschappelijke opvang. Zij hebben een betere ingang om de doelgroep te bereiken.
- Heb aandacht voor vroegsignalering van huiselijk geweld en ouderenmishandeling.
- Zorg voor een netwerk rondom mensen die zorg afwijzen, werk samen met GGZ-instellingen op het gebied van bemoeizorg.
- Initieer en faciliteer Advies- en Steunpunten Huishoudelijk Geweld.

Enkele voorbeeldprojecten:

- Adviespunt Huishoudelijk Geweld Zuid-Limburg
- Zelfhulpgroepen voor vrouwen die te maken hebben met huishoudelijk geweld en/of een verleden hebben van misbruik in het verleden
- Inzetten van ervaringsdeskundigen als vertrouwenspersonen voor het bereiken van de doelgroep
- Daklozenambassadeur (Gelderland)

8. Bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg.

Binnen de OGGZ zijn diverse doelgroepen te onderscheiden zoals mensen met verslavingsproblematiek, daklozen en zorgmijders. Vaak spelen er meerdere problemen die met elkaar samenhangen zoals relatieproblemen, baanverlies, schuldenproblematiek, ontbreken van sociaal netwerk en psychische problematiek. Zorgmijders zijn mensen met psychische problemen die geen hulp (meer) willen aanvaarden maar waarvan duidelijk is dat ze wel zorg nodig hebben. Deze groep is lastig te bereiken en betrekken bij het zorgaanbod.

De beeldvorming rondom mensen die gebruik maken van de OGGZ is vrij negatief. Daardoor is het moeilijk als gemeente om bijvoorbeeld een opvanghuis voor dak- en thuislozen te huisvesten.

Aandachtspunten

- Zorg voor een goede, bereikbare en toegankelijke crisisdienst in elke regio.
- Besteed aandacht aan (de verbetering van) beeldvorming en bejegening. Voorkom dat GGZ-Zorg alleen geassocieerd wordt met overlastbestrijding en verslaving.
- Organiseer voorlichtingsavonden voor omwonenden van voorzieningen op het gebied van verslavingszorg en maatschappelijke opvang en laat zien welke activiteiten ondernomen worden om de overlast te voorkomen.
- Besteed aandacht aan het voorkomen en bestrijden van isolement.
- Zorg voor de beschikbaarheid van hulp bij het aangaan van sociale- en partnerrelaties zoals vriendendiensten, maatjesprojecten en buddyprojecten.
- Zorg voor aangepast werk in de vorm van dagbestedingprojecten voor mensen met ernstige verslavingsproblematiek en dak- en thuislozen.
- Ondersteun, zonodig ook financieel initiatieven van de doelgroep binnen de OGGZ.

Enkele voorbeeldprojecten:

- 'Bemoeizorg'-projecten waarin samen met ervaringsdeskundigen gewerkt wordt aan het bereiken van de doelgroep
- Straatadvocaten
- Imagoproject daklozen (Utrecht)
- Outreachend maatschappelijk werk (Parkstad)

9. Bevorderen van samenhangend verslavingsbeleid.

De gemeente heeft een regierol in het samenhangend beleid rondom de verslavingszorg. Om terugval te voorkomen is het van groot belang dat er naast behandeling van de verslaving aandacht is voor nazorg, het sociaal netwerk rondom de zorgvra(a)g(st)er en de vaak voorkomende dubbele problematiek van verslaving en psychiatrische problematiek.

Aandachtspunten

- Zorg voor voldoende dag en nachtopvang voor mensen met een verslavingsproblematiek.
- Ervaringsdeskundigen kunnen een belangrijke rol spelen bij voorlichting en preventie. School ervaringsdeskundigen en verzorg de randvoorwaarden zodat zij hun expertise kunnen inzetten.
- Neem als gemeente ook daadwerkelijk de regiefunctie op en stem de zorg af met zorgaanbieders binnen de GGZ en initiatieven van de doelgroep.
- Draag zorg voor een goede nazorg binnen de verslavingszorg, die aansluit op de behoeften van mensen met een (ex-)verslaving. Indien de nazorg niet goed aansluit op de verslavingszorg is de kans op terugval groot.
- Zorg voor mogelijkheden voor extra reiskostenvergoeding voor behandeling.
- Schenk extra aandacht aan gezinnen waarin de ouder(s) kampen met verslavingsproblematiek.
- Besteed aandacht aan vroegsignalering van verslavingsproblematiek bij jongeren.

Enkele voorbeeldprojecten:

- Informatiecentrum en ontmoetingsplek voor en door mensen met een ex-verslaving ('t Honk in Heerlen)
- Maatjesprojecten voor mensen met verslavingsproblematiek

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Wonen, Welzijn & Zorg voor mensen met een psychiatrische, psychische en/of verslavingsproblematiek (uitgave Provinciaal Platform GGZ-Zorgvra(a)g(st)ers Limburg)
- Goede voorzieningen, Gelijke kansen ! (uitgave van Zorgvra(a)g(st)ers Organisatie GGZ-Midden-Holland)
- WMO en allochtonen (een uitgave van Zorgbelang Gelderland)
- Patiënt wordt burger (een uitgave van Zorgbelang Gelderland)
- Handreiking OGGZ in de WMO (een uitgave van het Min. VWS)
- Specifieke doelgroepen van de WMO (een uitgave van het Min. VWS)
- Welzijn Versterkt voor de zorgvra(a)g(st)ers in de GGZ (projectbeschrijving van het Huis voor de Zorg Limburg)
- Productenboek Welzijnsdiensten in het kader van de vermaatschappelijking van de zorgvra(a)g(st)ers in de GGZ (een uitgave van het Huis voor de Zorg Limburg)